

Reparerer Høyesterett

SIDE 4

Unge mestre tar ansvar for rekruttering, side 11

Faglærer som hospitant, side 16

En offiser og en gentlemann, side 17

Oslo Håndverks
Industriforening &

Aktiviteter i OHIF

Styremøter:

12. desember, 23. januar, 27. februar

Bedrifter i byen: 10. januar

LAUGSKALENDER

1. desember	Malermesternes Seniorgruppe
2. desember	Malerdamene
5. desember	Oslo Snekkermesterlaug
6. desember	Oslo Frisørlaug
12. desember	Oslo Håndverker Sangforening
13. desember	Oslo Kjole- og Draktsyerlaug
13. desember	Frisørenes Seniorgruppe
14. desember	Oslo Rørleggerlaug
15. desember	Oslo Rørleggerlaug
9. januar	Oslo Håndverker Sangforening
10. januar	Oslo Kjole- og Draktsyerlaug
16. januar	Oslo Håndverker Sangforening
16. januar	Oslo Glassmesterlaug
18. januar	Maler- og Byggtapetserm. Forening Oslo
19. januar	Oslo Rørleggerlaug
23. januar	Oslo Håndverker Sangforening
26. januar	Oslo Kobber- og Blikkenslagerlaug
30. januar	Oslo Håndverker Sangforening
1. februar	Oslo og Akershus Kjøttbransje
2. februar	Byggmesterforbundet Oslo
6. februar	Oslo Håndverker Sangforening
6. februar	Oslo Snekkermesterlaug
8. februar	Norges Gyllenlær laug
9. februar	Salmaker- og Møbeltapetserlauget
13. februar	Oslo Håndverker Sangforening
14. februar	Murmesternes Forening
15. februar	Maler- og Byggtapetserm. Forening Oslo
16. februar	Oslo Rørleggerlaug
20. februar	Oslo Håndverker Sangforening
20. februar	Oslo Glassmesterlaug
21. februar	Oslo Kjole- og Draktsyerlaug
27. februar	Oslo Håndverker Sangforening

PÅ PLAKATEN

SIDEN SIST HAR HAR OHIF

- Arrangert ressursgruppemøter
- Deltatt på møter med næringslivsgruppen til trafikketaten
- Arrangert myldringsmøte
- Avholdt styreseminar
- Deltatt på konferanse om yrkesfag på Lærernes Hus
- Arrangert medlemsmøte
- Arrangert frokostmøte med politikere i Oslo
- Arrangert Hederstegnutdeling
- Vært medarrangør for frokostmøte om eier- og generasjonsskifte
- Medarrangør for Fag- og svennebrevutdeling

TIL NESTE GANG

- Arrangere sammenkomst for Arve Sand
- Delta på Fafo-seminar
- Medarrangør for bedrifter i byen
- Arrangere ressursgruppemøter
- Invitere til bedriftsbesøk
- Delta på yrkesfagkonferanse i regi av NHO

Ordfører Fabian Stang deltok i den høytidelige sermoneien i Laugsalen 20. oktober, hvor 10 nye rørleggermestere fikk sitt mesterbrev. Oldermann Erik Hveem fremhevet hvor viktig nettverket i lauset er for utveksling av erfaringer.

Oslo Håndverks
& Industriforening

STYRET

Personalsjef Tor Petlund, leder
Murmester Knut A. Fjeld, nestleder
Gullsmedmester Fred B. Andersson
Salgskonsulent Rune Olsson
Daglig leder Kari Engh Johansen

FORENINGENS KONTORER

Rosenkrantz gt. 7, 0159 OSLO
Telefon: 22 40 10 90
Telefaks: 22 40 10 99
E-post: firmapost@ohif.no
Web: www.ohif.no
Kontortid: 09.00 - 1600

Administrerende direktør: Øivind Utne
Kommunikasjonssjef:
Kristin Brandt
Regnskap: Sølvi Ruud

Avslutninger er også begynnelse

Når jeg nå etter nærmere 17 år avslutter oppdraget som administrerende direktør i Oslo Håndverks- og Industriforening, må jeg bare innse at jeg også står ved slutten av mitt yrkesaktive liv. Det betyr begynnelsen på en ny fase i livet. Ved et slikt veiskille er det lett å bli nostalgisk og falle for fristelsen til å se tilbake på suksesshistoriene, på alt det som har gått bra. Jeg vil heller se framover. For selv om jeg for mange av våre lesere etter hvert har blitt en gammel mann, har jeg bestrebet meg på ikke å bli assosiert med "Vi-vet-best" generasjonen. Framtida ligger foran oss, ikke i historien.

Oslo Håndverks- og Industriforening er en viktig tradisjonsbærer, men det er ikke nok for å ha livets rett. Vår forening er en levende organisme, den må ha næring og stimulans for å utvikle seg videre i et samfunn i stadig endring. Det er i medlemsmassen, ute blant de aktive medlemmene at foreningen kan hente energi og kraft til fornying. Her er foreningen på god og riktig vei. Ressursgruppene for utdanning og for byggfagene er kilder til tverrfaglig erfaringsutveksling. Engasjerte og kunnskapsrike medlemmer er aktive deltakere. Problemstillinger trekkes opp og løsningsforslag spilles inn. Når meninger har sikker forankring hos medlemmene, gir det administrasjonen nødvendig trygghet og inspirasjon til å føre sakene videre med stor kraft. Foreningen er til for medlemmene, men den kommer ikke videre uten aktivt engasjement fra medlemmene. Oppfordringen og utfordringen til alle foreningens medlemmer er derfor: Vær aktiv, vis engasjement og delta i debatten.

Håndverkerstanden og industrien har vært bærende krefter i utviklingen av Oslo. Det skal denne foreningen minne byråder og bystyrepolitikere på uoppholdelig. Foreningen må aldri slutte med å fortelle dem at Oslo som fylke og kommune plikter å sørge for en adekvat yrkesutdanning slik at rekrutteringen til fagene svarer til samfunnets behov for kompetente fagfolk til enhver tid.

Oslo Håndverks- og Industriforening skal holde et våkent øye på offentlige innkjøp av håndverkstjenester. Godt håndverk betyr kvalitet. Kvalitet betyr at produktet svarer til kundens forventninger. Kvalitet gir varige verdier. Kvalitet er god samfunnsøkonomi. Derfor er det i fellesskapets interesse at offentlige innkjøpere vektlegger kvalitet.

Det skal fortsatt være en viktig oppgave for foreningen å formidle kunnskap om og skape respekt for det gode håndverk og den dyktige håndverker. Uten den kunnskap som innehas av foreningens medlemmer og ansatte i foreningens medlemsbedrifter, stopper samfunnet å fungere.

Oslo Håndverks- og Industriforening står godt rustet til å møte morgendagens utfordringer. Foreningen har en solid økonomi. Foreningen har aktive, kunnskapsrike og ressurssterke medlemmer og tillitsvalgte i alle faggrupper. Foreningen har et styre som ser framover. Foreningen har en kompetent, målbevisst og handlekraftig administrasjon. Derfor har slagordet fra jubileumsutstillingen i 1938 fortsatt sin gyldighet: VI KAN!

Takk for følget.

Håndverk & Industri

Utgis av Oslo Håndverks- og Industriforening

Rosenkrantz' gate 7, 0159 Oslo
www.ohif.no

Ansvarlig redaktør:

Arve Sand

telefon: 22 40 10 91

telefaks: 22 40 10 99

e-post: arve.sand@ohif.no

Redaksjon:

Randem Media AS

Postboks 60 Lambertseter,
1101 Oslo

Redaksjonssekretær/journalist:

Knut Randem

telefon 22 68 84 60,

post@randem.no

Journalist Kristin Brandt

telefon 22 40 10 93

kristin.brandt@ohif.no

Abonnement: OHIF

telefon 22 40 10 90

firmapost@ohif.no

Utgivelser 2012:

Nr 1: mars

Nr 2: juni

Nr 3: september

Nr 4: desember

Håndverk & Industri

trykkes i 1700 eksemplarer.

Produksjon: Randem Media AS

Trykkeri: Merkur Trykk AS

ISSN 1890-047X

Forsidefoto:

Ilker Dursum i arbeid i Høyesterett.

Foto: Knut Randem

Små tar stor jobb sammen

Snekermester Morten Hiorth har hatt god kontakt med Høyesterett i de 15 årene som har gått siden den store totalrehabiliteringen av den fredede bygningen. Det kom godt med da det smalt 22. juli. Allerede dagen etter var kunden på tråden og Hiort kunne starte arbeidet med å sette sammen et arbeidslag.

Løsningen ble å samle flere mindre bedrifter som gjennomfører oppdraget i fellesskap.

– Morten ringte meg lørdag 23. juli, men på grunn av sperringene rundt bygningene fikk vi ikke lov til å se på jobben før den påfølgende tirsdagen, forteller Pål Hald i Møbelverkstedet Produksjon AS, som viser oss rundt i bygningen.

Øvrige bedrifter som er med i denne felles organiseringen av oppdraget er Møbelverkstedet Restaurering AS, snekkermester Knut Rishovd, snekker Ilker Dursum, Tømrermester A. Høstad AS og Malermester Steinar Onstad. Glassmester Arve Nesvang, Sandvika glass AS har sin egen entreprise og ble kontaktet av byggherren samtidig med Morten Hiort. Alle er bedrifter med betydelig kompetanse på restaurering.

OMFATTENDE SKADER

Høyesteretts bygning ligger ikke i siktlinjen mot eksplosjonsstedet, men trykkbølgene var likevel så sterke at hele vinduskarmer er trykket inn til og med i bakgården. Mot gaten og Finansdepartementet, som skjermet mot eksplosjonen, var vinduer med karmer trykket inn alt fra et par centimeter til så langt inn i rommet at de måtte støttes opp før arbeidet kunne starte.

– Vi begynte straks å sikre slik at vinduer og andre løse deler ikke kunne falle ned på oss. Glasset ble sikret med plater og karmer støttet opp, forteller Hald.

– Merkelig nok ble det ikke skader på møbler eller lysekroner, men på vinduer og dører var skadene omfattende. Mot gaten var både karmer, gerikter og vindusbrett skadet eller måtte demonteres for å få ut vinduskarmene.

VERKSTED

Gruppen etablerte raskt et eget snekkerverksted i et av Høyesteretts møterom. Hver eneste trebit og andre bygningsdetaljer som for eksempel hengsler ble tatt vare på og registrert med romnummer. Også gardinene og oppheng har blitt tatt vare på og gardinene er rensert for glass og annet byggestøv.

– Det har vært til stor hjelp når vi har reparert skadene. I Finansdepartementet over gata slapp ikke håndverkerne inn før Tollvesenet hadde ryddet opp. Alt gikk i søpla så der må alt repareres med nytt treverk og nye hengsler. Vi har gjenbrukt så langt det har vært mulig. Samtlige messingbeslag måtte rettes, men vi har greid å ta vare på de gamle.

– Vår oppgave er å bringe bygningen tilbake til slik den så ut før 22. juli, men på mange måter blir dette en ny totalrehabilitering, mener Hald.

Logistikken og framdriften har blitt planlagt i samarbeid med Høyesterett. Det har derfor vært mulig å holde full drift i huset hele tiden, men noen lokaler har de likevel vært nødt til å leie utenfor huset. Folk har blitt flyttet rundt i puljer. Håndverkerne har tatt for seg et mindre antall kontorer av gangen. Tømrerne demonterer og monterer vinduene med karmer, gerikter, eventuelle foringer og vindusbrett der det har vært nødvendig. Noen steder har det til og med vært nødvendig å demontere pilastrene mellom vinduene for å komme til og skifte sprukne foringer.

Alt demontert materiell har blitt brakt til verkstedet og har blitt reparert der.

– På et så stort oppdrag er det ikke rasjonelt å transportere bygningsdelene til et av våre egne verksteder. Det har derfor

vært veldig positivt å kunne ha et rommelig verksted her. Parallelt med tømrer og snekkerarbeidene har malermesteren reparert rundt vinduene og retusjert dekorasjoner. Men i kontorene har dette i praksis betydd at hele rommet har blitt malt. Å flekke/retusjere mot 15 år gammel maling ville vært mer omfattende enn å ta hele rommet – om ikke umulig.

PLASS TIL LÆRLINGER

Selv om dette oppdraget har krevd omfattende kompetanse i restaurering, har det like naturlig vært plass til lærlinger her. Til sammen har bedriftene tre lærlinger i tømrer- og snekkerfagene.

– Dette er en fin måte å vise håndverket i sin fulle bredde til de som skal lære og utvikle seg, synes Hald.

FAGLIGE SPØRSMÅL LØST I MØTER

– Når ulike bedrifter samarbeider om en løsning, er det viktig at vi samarbeider om valg av løsning. Vi har egne håndverker møter hvor alle er med når slikt skal diskuteres. Dette kan gå på valg av skruer, framgangsmåter eller annet. Vi kan ha forskjellige oppfatninger av hvordan ting skal gjøres. Da er det viktig at vi diskuterer gjennom løsningen slik at alle er inneforstått med hvordan arbeidet skal gjennomføres.

– Enkelte vinduer er så hardt skadet at de kanskje må skiftes ut med nye. Huset er fredet, så dette er en diskusjon også Riksantikvaren er involvert i, forteller Hald.

– Selv om det så håpløst ut da vi startet arbeidet, har vi klart å få alt tilbake der det skal være. Å ha struktur på arbeidet har vært veldig viktig. Deler av arbeidet har også gått raskere enn vi hadde trodd. Likevel var det nødvendig at rettssakene en periode ble gjennomført utenfor huset.

– Vårt oppdrag har omfattet over halvparten av arbeidet som må gjøres. Den delen som gjenstår er minst skadet. Arbeidet blir nok det samme der, men med færre vinduer. Vi har lagt inn pris på de resterende reparasjonene, så vi håper å kunne fullføre dette arbeidet, avslutter Hald.

Pål Hald (over) viser kontrollskjemaet de følger. Det finnes et skjema for hvert eneste rom de har rehabilitert.

Knut Rishovd (under) viser en foring som ble brukket i eksplosjonen- Pilasteret til høyre må derfor demonteres.

Tekst og foto: Knut Randem

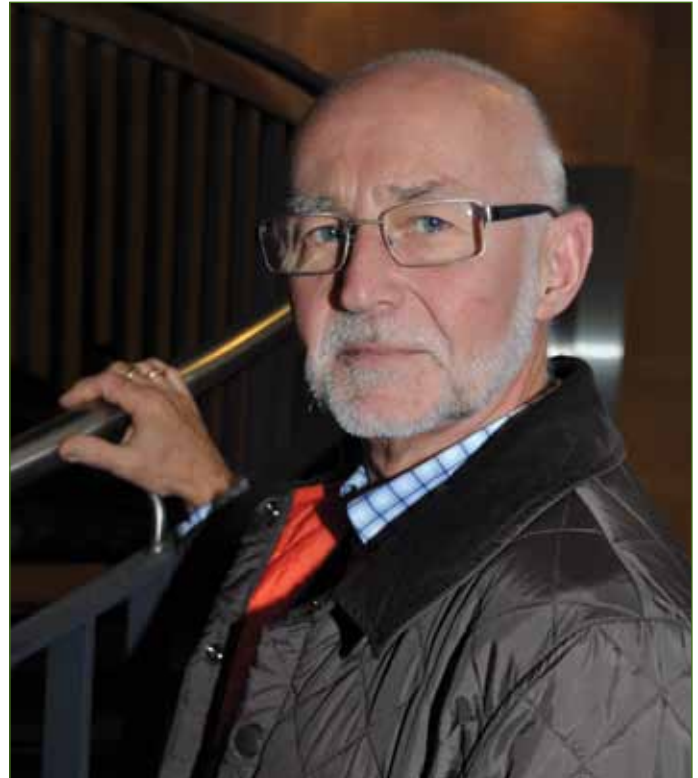
Fleksibel yrkesutdanning

Vekslingsmodell/vekselbruk/fleksibel modell for yrkesutdanning. Kjært barn har mange navn og den nye modellen som Utdanningsetaten og ressursgruppen for Kuben holder på å utarbeide kalles ved mange navn. Lars Juterud, avdelingsdirektør for fagutdanningen i Oslo er en av deltakerne i ressursgruppen og er entusiastisk til den nye modellen.

– Den største feilen med Kunnskapsløftet er at den skjærer alle fagene over en kam. Vi må tenke nytt og mer fleksibelt for å få en bedre fagutdanning, mener Juterud. Han presiserer at denne nye modellen ikke bare er tenkt lenket til Kuben. Gjennom mange år har diskusjonen gått om hvordan man kan få til et bedre samarbeid mellom skole og næringsliv. – Skal vi utvikle en bedre fagutdanning med kvalitet, er vi avhengige av at et slikt samarbeid fungerer godt, fremhever Juterud. Både fag og elever er mer unike enn det Kunnskapsløftet har lagt opp til. I bygg- og bilfagene er det inngått konkrete samarbeidsavtaler for å utvikle nye måter å organisere utdanningen på.

ARBEIDET MED DEN NYE MODELLEN

Juterud forteller at partene må gjøre en tilretteleggingsjobb ved å definere faglige områder og egnet gjennomføring i skole og bedrift, hvor mulighetene beskrives. Klassen eller gruppen deles inn i arbeidslag som i perioder arbeider sammen om opplæring i skolen og bedriften. Prosjekt til fordypning kan med fordel sees sammen med programfag og grensen viskes ut. I større grad enn det som har vært vanlig kan elevene konsentrere seg om et område/fag og gradvis øke muligheten for spesialisering. Dette avhenger av den enkelte elevs modenhetsnivå. Målet er å nå bedriftens forventninger om elevens kompetanse. Så tidlig som mulig skal hele områder av opplæringen foregå i bedriften. Undervisning både teori og praksis vil legges til bedriften. – Det er helt klart at dette vil stille større krav til lærebedriftene og at elevene kan være i bedriften sammenhengende over perioder av litt varighet, sier Lars Juterud. Juterud mener to trinn blir viktige: 1. En kompetanseutvikling/heving for faglærere og lærebedrifter er helt påkrevd. 2. Nettverket mellom næringsliv og skole må organiseres gjennom ressurskolemo-

dellen. Han peker videre på at de elevene som ikke har nådd et modenhetsnivå der dette vil fungere, skal få tilsvarende undervisning i skolen. Arbeidet som gjenstår er utredning av spørsmål knyttet til økonomi, organisering, skolelokaler og lærekrefter. Helt avgjørende er også bedriftenes vilje til å ta ansvar i en slik modell.

Tekst og foto: Kristin Brandt

Byggmesterforbundet har allerede utarbeidet et forslag for hvordan tømrefaget kan løse gjennomføringen av modellen, utklipp fra notatet:

HOVEDMODELL: VEKSELBRUK

I forlengelsen av oppgaven har utvalget også drøftet fremtidige utdanningsmodeller for tømmerstevnen og tømmermesteren.

Kort oppsummert foreslås fremtidens tømmerutdanning som en 0 + 4 modell, med to varianter. En for elever som vet hva de skal bli, og en for elever som ikke har bestemt seg ved oppstart. Detaljene vil fremgå av besvarelsen og visualiseringen av utdanningsmodellene.

For elever som vet hva de skal bli, gjennomføres læreløpet med en systematisk veksling mellom opplæring i skole og opplæring i bedrift med et formalisert felles ansvar. En tidlig praksisdel (HMS, faguttrykk, materialer og verktøy) og en kombinasjon av felles yrkestilpassede allmennfag, bransjelære og praksis gjennom resten av opplæringstiden,

vil styrke elevens/lærlingens forståelse for sammenhengen mellom teoretisk og praktisk opplæring og øke det samlede læringsutbytte og kompetansen.

Videregående skole og bedrift samarbeider om å dekke kompetansemålene i læreplanen, hvor bl.a. skolens verkstedlokaler kan brukes til øvelser, trening og eventuelle prøver i de arbeidsoppgaver man ikke får dekket like godt på byggeplass. Eksempler på slike oppgaver kan være konstruksjoner med valmtak, tak med kilpartier, kvist eller spesielle regionale spesialiteter. Undervisningen gjennomføres av videregående skole og/eller av det lokale opplæringskontoret i tett samarbeid med det Regionale opplæringsrådet (se dette).

Lærestoff knyttet til andre bygghåndverksfag legges til slutten av opplæringsløpet. Et slikt vekselbruk må løses økonomisk, men det må ikke bli et hinder. Sammen må det skapes bedre læringsarenaer og etableres mer forpliktende læringsmiljøer. Mer opplæring i bedrift må følges opp med økt lærlingtilskudd.

Håndverk i internasjonal klasse

Unge håndverkere fra Oslo og Akershus var med da Yrkes-VM/WorldSkills ble arrangert i London i oktober. Yrkeslandslaget tok medaljer i ti fag og ble beste nordiske nasjon. En gullmedalje fant veien til Oslo.

Unge yrkesutøvere fra Oslo og Akershus deltok i fagene telekommunikasjon, grafisk design, kokk, konditor og gullsmed. De er Norges beste unge utøvere i sine fag.

WorldSkills er en konkurranse for unge håndverkere opp til 22 år. Det er med enkelte unntak kun en deltaker i hvert fag per land. I enkelte fag stilles det med tomannslag. Norge stilte i London med 21 deltakere i 18 fag. I ti av fagene oppnådde deltakerne "Medal for Excellence". Det er en utmerkelse som tildeles for ekstra høyt nivå på prøven – uansett hvordan nivået i faget er det aktuelle året. I tillegg tok tre av de norske deltakerne steget opp på seierspallen. Det ble gull i kokkefaget og bronse i billakkerer- og elektrikerfaget. Dette gjorde det norske yrkeslandslaget til verdens 16. beste nasjon av 51 deltakende nasjoner, nummer syv i Europa og altså best i Norden.

GULL TIL STATHOLDERGAARDEN

Michelin-restauranten Statholdergaardens kokk Øyvind Bø Dalelv halte i land seiren i kokkekonkurransen i konkurranse med deltakere fra hele verden.

På to dager laget han flere måltider med ulike råvarer mens et meget interessert publikum "hang over" kjelene. I grafisk design deltok Rino Martinsen, lærling hos Cappelen Damm.

Martinsen og konkurrentene arbeidet hardt i de fire dagene konkurransen pågikk. Oppgavene var i flere tilfeller helt reelle arbeidsoppgaver. I et av tilfellene ble det også utbetalt et honorar til vinneren.

– Jeg har prestert det beste jeg kan, sa Martinsen da han kunne trekke pusten etter fire intense dager. Han endte opp med to fattige poeng for lite til å få en "Medal for Excellence". I konditorfaget deltok Inger Marie Bråstad og lagde kunstferdige sukkerfigurer, kaker og annet smågodt. Hun er fra Sogn og Fjordane og har det meste av utdanningen sin derfra, men

Norske håndverkere hevder seg internasjonalt. Øyvind Bø Dalelv i midten tok gull i kokkefaget. Fredrik Røed Meek (t.v.) tok bronse i billakkererfaget og Bernt Erlend Fridell tok bronse i elektrikerfaget. Dette er tre store fag med mange konkurrenter i WorldSkills.

har også vært innom W.B. Samson i Oslo. Lise Marie Chesterfledt Zachariassen (22) fra Akershus deltok i gullsmedfaget. I fire dager satt hun konsentrert over et gullsmykke med svært små toleransegrenser. Det bestod av flere deler som skulle passe sammen. Hun er utdannet ved Plus-skolen i Fredrikstad.

WorldSkills arrangeres neste gang i Leipzig i 2013.

Tekst og foto: Knut Randem

For første gang har en norsk statsråd funnet veien til WorldSkills. Kunnskapsminister Kristin Halvorsen (t.h.) og den norske dommeren i grafisk design, Anne C. Grandt fant raskt tonen.

Margarinfabrikken – åpning av nybygg

Flere av OHIFs medlemsbedrifter har hatt oppdrag knyttet til byggetrinn 2 (nybygget). I tillegg har OHIFs nye adm. direktør Øivind Utne, vært byggeleder for hele prosjektet. De gamle fabrikklokalene er ombygd og rehabilitert og huser nå sammen med det nye tilbygget Norges største barnehage.

Nylig mottok Margarinfabrikken byggetrinn 1 Innovasjonsprisen for universell utformet arkitektur 2011.

Selv om det var surt Oslovær, møtte mange opp for å overvære den høytidelige åpningen. Skolebyråden var en av de mange talerne og han sto for den offisielle åpningen ved å klippe snoren. Barna flyttet inn allerede i august, noe lokalene bar preg av da Håndverk og Industri deltok på en omvisning.

BVGGET

25. oktober var det offisiell åpning av nybygget. Her er det plass til 300 nye barnehagebarn i tillegg til de rundt 200 barna som holder til i det gamle fabrikkbygget. Blant de mange talerne var arkitekt Per Arne Bjørnstad, i arkitektkontoret NAV AS, som fortalte litt om hvilke krav som skulle innfris og planleggingen av prosjektet. Samtidig som barnehagen skal fungere best mulig lå det også i mandatet krav at man

Til venstre: Dyp konsentrasjon om oppgaven. Skolebyråd Torger Ødegaard fikk god hjelp til å klippe snoren til den nye barnehagen. Den unge medhjelperen heter Edvard M Kjøraas.

skulle ha i tankene at byggets bruksområde lett må kunne endres.

Som nevnt over mottok nylig Margarinfabrikken byggetrinn 1 Innovasjonsprisen for universell utformet arkitektur for 2011. Vi klipper fra juryens begrunnelse: Både det eksisterende og det nye bygget i fase 1 i byggeprosjektet har gode gjenomtente detaljer. Utformingen er ivaretatt på et lekent vis, med materialer og spennende farger som skaper gode kontraster og tydelige soneinndelinger. Juryen poengterer at det innovative ligger i hvordan universell utforming er helhetlig løst med de utfordringene et eksisterende og bevaringsverdig bygg av denne størrelsen representerer.

Vinduene er levert med forskjellige farger. Farget folie er lagt inn i glasset for å skape en fasadeeffekt som arkitekten ønsket. Byggherren i samarbeid med NAV arkitekter valgte også tre som supplement til murfasaden. Valget falt på Accoya.

KLEDNINGEN HETER ACCOYA

Nybygget er delvis kledd i Accoya en forholdsvis ny tremodifikasjonsteknikk i Norge. Et vedlikeholdsfritt materiale som er noe dyrere i anskaffelse. Råmaterialet er furu. All fuktighet og kvaer er presset ut ved høytrykk, 40 BAR og erstattet med eddik. Molekylstrukturen endres og treverket blir helt snorrett. Prosessen med eddiken medfører at overflaten blir svart, men etter høvling får treet en lys og glatt overflate, med farge omtrent som lind og overflaten mørkner ikke. Prosessen gjør også at treverket bevares og ikke råtner. Produsenten garanterer 50 år i friluft og 25 år i kontakt med jord. I tillegg kan veggen høytrykkspyles. En utfordring er at

Over: Det nye bygget er kledd med accoya og for å få et enhetlig uttrykk har man valgt speilkledning foran noen av vinduene med samme materiale. Speilkledningen fungerer også som skjerm for solen.

noen materialer påvirkes av eddiken. På grunn av kjemiske reaksjoner blir blant annet zink misfarget og skjoldete i kontakt med Accoya. Treverket på tilbygget er satt inn med Guard/fargepigment for at det gamle og nye bygget skal få et harmonisert uttrykk.

Spesielt interesserte kan lese mer om Accoya på: <http://www.accoya.com/accoya-pure-performance-norsk/>

Tekst og foto: Kristin Brandt

Kantinen – lokalene kan leies ut. Kjøkkenhjelp for anledningen: Nestleder i styret i Oslo Håndverks- og Industriforening og bydelspolitiker Knut A. Fjeld og adm. direktør Øivind Utne.

NB! NB!

Nye rutiner for nettilgang i Laugssalen og Håndverkersalen

I god tid før møter i Laugssalen og Håndverkersalen må dere ta kontakt med Konferansesenteret for avtale om leie av nettilgang. Konferansesenteret bruker nettverket Swisscom og når dere har bestilt får dere tilsendt Voucher Koden på e-post. Tjenesten koster ca kr 120,-. For bestilling via epost: haandverkeren@olavtho.no, for bestilling på telefon: 22 41 13 22.

Klimakrise i murfasader?

Hvilke konsekvenser får klimaendringene for bygninger? Og hvilke tiltak må samfunnet ta for å håndtere konsekvensene av dem? Regler for periodisk ettersyn kan være en løsning for å forhindre at deler av fasader faller ned og skader folk på fortauet, mener noen.

Klimaendringer med våtere vær i kombinasjon med frost vil øke antallet ødeleggelser i fasadene. Jens Petter Lunde mener derfor at pussfasader bør inspiseres av autoriserte håndverkere med lift hvert femte år.

Både beslag og bygningsdetaljer må ha dryppneser slik at vannet renner av fasaden og ikke på fasaden. Foto: Lunde

– De to siste årene har vi merket klimaendringene med mye mer nedbør og kalde vintre. Det er bekymringsfullt, sier malmester Jens Petter Lunde. Han er redd dette vil føre til mye større nedfall fra de gamle bygårdene. Tidligere i høst rykket han ut i Aftenposten med sine bekymringer.

–Bilen må du ha på periodisk ettersyn for å få lov til å fortsette å kjøre den, slike periodiske ettersyn må vi også få for bygninger, mener han.

Det han er bekymret for, er all nedbøren som gjennomfukter pussfasader. Om fasaden ikke tørker ut før frosten kommer, vil det sprenges løs biter som kan falle ned og skade forbi-passerende.

– Vi har hatt alvorlige ulykker som følge av nedfall fra fasader og tak. Dette må vi ta på alvor.

– De kalkpussede fasadene er bygget opp på tegl. Tegl vet vi suger vann. Det skal derfor mye til for å tørke ut fukten. Når fuktig puss og tegl får kuldegrader på seg, vil store krefter presse ut når det fryser, påpeker Lunde.

VANNVEIENE ER VIKTIGE

– Det er trekninger, sålebenker, takrenner og nedløp jeg er mest bekymret for. Skader her kan føre til de største skadene.

Lunde trækker i flere fag og påpeker at nedløp uten utkast, men som går direkte ned i bakken, er sjansespill fordi du aldri vet når det fryser og lager lekkasjer.

– Gamle bygg beveger seg og sprekker oppstår uansett hvor nyoppusset fasaden er. Opprinnelig ble slik fasader bygget på en granittsåle med et membran som skulle hindre fukten å trekke opp i fasaden. Noen er også bygd på flåter. Bevegelser gir belastningssprekker og setninger. Det gir vannet mulighet for å suges opp eller trenge inn.

– Selv en godt vedlikeholdt fasade kan få skader. De må derfor kontrolleres regelmessig.

Lunde har imidlertid et tips.

– Sålebenken (under vinduet, red. anm.) bør

forsynes med beslag, insisterer Lunde selv om han vet at Byantikvaren ikke er overbegeistret. Han forteller at slike bygg i Stockholm nesten alltid ble utstyrt med sålebenkbeslag, men situasjonen er omvendt i Oslo. Lunde mener det kan ha vært økonomiske grunner til at få av Oslos gamle bygårder er utstyrt med sålebenkbeslag. Ettersom sålebenken er en av de mest utsatte områdene for vannopptak på fasaden, mener han at dette er et enkelt tiltak som kan hindre mange skader.

– Det er også viktig at de som pusser opp en fasade passer på at det lages dryppneser på både trekninger og sålebenker slik at vannet renner av fasaden og ikke på fasaden.

Lunde nevner også gipsstukkaturer festet med spiker. Disse er utsatt for vann og vil ruste av med årene.

FEMÅRIG INSPEKSJON

Jens Petter Lunde mener det blir mange skader denne vinteren som følge av den våte sommeren og høsten. I hvert fall om det blir nok kulde. Da vil mye fryse i stykker og falle ned.

– Mitt forslag er at gårdeiere blir pålagt inspeksjon av fasaden hvert femte år. Dette må være inspeksjoner utført av kyndige, autoriserte håndverkere, som kan påpeke hvor det kan oppstå skade. Slike grundige inspeksjoner må gjøres med lift og kan suppleres med årlige inspeksjoner fra bakkenivå. Et trent øye ser mye selv fra bakken, mener Lunde.

Nå før vinteren advarer han også mot ukyndiges fjerning av is fra takene. En ting er at is på taket river beslag fra hverandre, men han har også sett utallige eksempler på at de som fjerner isen, hogger hull i beslagene.

Tekst og foto: Knut Randem

På jakt etter framtidens mestere

50-60 elever fra vg1 besøkte Unge Mesteres introduksjonsdag ved Stovner videregående skole 18. oktober. Malermester Bo Lunde, som er leder for Unge Mestere, håper å se igjen noen av dem i fremtiden.

– Dette er elever som ikke har valgt et fag ennå, så vi håper at vi kan klare å rekruttere noen mestere blant dem, sier han. På introduksjonsdagen fikk elevene se mestrene demonstrere alt fra malerarbeid, dekor, legging av gulvbelegg og tapetsering. De ble også invitert til å prøve seg på de forskjellige arbeidsoppgavene.

LÆRTE MYE NYTT

–Jeg er ikke sikker på hva jeg har lyst til å gjøre, men jeg ble mer inspirert av å se noen gjøre jobben. Det er supert at de besøker skolen, slik at vi får se hvordan de jobber. Jeg har lært mye nytt i dag, sa Selim Elhadj (16). Sammen med klassekameratene lyttet han interessert til malermester Joakim Ottersen (24). 16-åringene var tydelig imponert over å høre at Ottersen allerede er mester i faget og medeier i familiebedriften, som han driver sammen med faren. Ottersen er femte generasjon malermester. Ali Akram (16) lot seg overtale til å prøve seg på tapetsering, under Ottersens kyndige veiledning. –Det var kult, og ikke så vanskelig. Jeg ble litt inspirert til å velge dette faget, fortalte 16-åringen etterpå.

MÅ INSPIRERE

–Jeg skal være forsiktig med å generalisere, men i dag ser vi at en del elever som kommer inn på vg1, havner der fordi de er skoletrøtte og ikke helt vet hva de vil. Derfor er det viktig

Unge Mestere

Frittstående forening stiftet 2008 med målsetning om å øke rekrutteringen til faget. Medlemmer kan ikke være mer enn 40 år gamle. Foreningen har i dag 22 medlemmer.

Unge Mestere tar gjerne noe av fritida for å løfte faget og sikre det for framtida, sier leder Bo Lunde.

at vi jobber for å få opp dampen på dem som velger dette faget. Vi forsøker å se ting fra deres ståsted, og å appellere til dem ut fra det vi forstår fenger dem, sier Bo Lunde. –Vi arrangerer introduksjonsdagene i samarbeid med Maler- og Byggtapetsermestrenes opplæringskontor i Oslo og Akershus. På høstens introduksjonsdag møtte vi elever fra Stovner, Bjørndal, Hellerud og Jessheim. I tillegg har vi besøkt Skedsmo videregående denne høsten, og vi skal også besøke Rud videregående, hvor et nytt opplæringscenter er under planlegging. Vi setter pris på at vi får låne lokaler for introduksjonsdagen ved Stovner videregående,

som har vg 2 malerlinje. Lærerne ved disse linjene er selv malermestere, og vi samarbeider godt med dem. Introduksjonsprogrammet går vanligvis over 1-3 dager, alt etter hvor mange elever som er påmeldt.

–Den beste responsen får vi gjerne på dekor, som ikke er noe vi gjør mye av til daglig, men som naturlig nok trekker interesse når du kommer ut og demonstrerer på denne måten. Her kan man se raske resultater.

– Det var også god interesse for tapetsering og gulvlegging?

– Ja. Egentlig er det litt synd at disse teknikkene er blitt lagt under malerfaget, men det vil trolig være vanskelig å reversere, så vi dekker også disse områdene når vi er ute.

– Fikk du signaler som tydet på at noen av elevene ble overbevist der og da?

– Vi fikk ikke så konkret respons. Vi har dessverre heller ingen statistikk som viser den konkrete effekten av slike tiltak, men vi håper og tror at dette kan bidra til å holde faget i live.

– Hvem og hva er Unge Mestere?

– Vi var fire-fem nyutdannede malermestere som hadde holdt sammen siden læretida, og som så at rekrutteringen til faget var i ferd med å dabbe av. Vårt svar ble Unge Mestere. Vi har en flat organisasjon hvor det sosiale er viktig. Foreningen og det vi gjør får god respons, og jeg synes vi får mye ut av dette arbeidet, det skaper samhold.

– Vi har tett dialog med Opplæringskontoret, og introduksjonsdagen har vi kommet frem til i fellesskap.

– Det meste av arbeidet i foreningen skjer på frivillig basis. Vi gjør dette først og fremst fordi vi synes det er gøy, fordi vi ønsker å løfte faget, og fordi vi liker å komme ut og møte ungdom.

Tekst og foto: Laila Sandvold Macdonald

Politisk frokostmøte

Tirsdag 15. november møtte deler av ressursgruppa en liten del av den nye Kultur- og utdanningskomiteen og to av partiens gruppeledere. På dagsorden sto blant annet skolebehovsplanen, skole på byggeplass og den nye vekslingsmodellen. En gledelig nyhet fikk vi på møtet av den nye lederen for komiteen, Øystein Sundelin fra Høyre – skole på byggeplass er tilgodesett med 2 millioner i et forslag i forbindelse med budsjettforhandlingen.

SKOLEBEHOVSPANEN, DEN NYE SKOLEN FOR KUNST OG HÅNDVERK OG KOMPETANSESENTERET

Møbelsnekermester Anne Cathrine Hagen uttrykte medlemmenes glede over forslaget om et kompetansesenter for mindre håndverksfag og var også glad for at linjen fra Holtet er foreslått flyttet til samme sted, den nye videregående skolen for kunst og håndverk. Samtidig ba hun om at skoleverkstedene med alt innhold blir med til den nye skolen.

Gullsmedmester Marianne Reimers argumenterte for å flytte gullsmedlinjen fra Elvebakken til den nye skolen for kunst og håndverk. De nåværende lokalene er uhensiktsmessige. Gullsmedelevene har praksis og teori i samme rom samti-

To fra ressursgruppa som fikk en liten oppmerksomhet. Anita Hope ble gratulert som nybakt norgesmester i blomsterdekoratørfaget. Arvid Søgaard fikk en liten oppmerksomhet for 30 år i Byggmesterforbundet Oslo.

dig. Rommet er ikke godkjent for oppbevaring av oksygen. Gullsmedlinjen er en kilde til støy for de andre elevene på Elvebakken.

Kristin Brandt leste opp en uttalelse på vegne av Oldermann Anette Hellenes (Kjole- og Draktsyerlauget) som måtte melde forfall. Lauget stiller seg undrende til at elevene ved VGI design/tekstil og VGII design/håndverk på Sogn/Kuben ikke er tenkt flyttet til den nye skolen og trekker fram hvor viktig det er å være i et miljø med relaterte fag for samarbeid og inspirasjon.

Blomsterdekoratør og fagansvarlig i BLOK, Anita Hope var svært fornøyd med at hennes fag flyttes fra Holtet til den nye skolen. Hun pekte på at et av målene i skolebehovsplanen er å styrke fagmiljøene, det skjer ikke ved å flytte fag fra én skole til en annen. Gullsmedene og tekstilfagene hører naturlig hjemme sammen med de andre fagene på den nye skolen. Med flere relaterte fag samlet får vi større mulighet til å jobbe tverrfaglig. Vi kan eventuelt samarbeide om å arrangere utdanningsvalg. Flere relaterte fag gir et sterkere fagmiljø for faglærerne.

Et viktig poeng som taler for flytting, i skolebehovsplanen pekes det på at antallet elevplasser må økes ved både Elvebakken og Kuben (og det før Kuben er åpnet). Da må det komme som bestilt at noen fag ønsker å flytte og dermed frigjøre tiltrenge elevplasser. I forrige nummer var Håndverk & Industri på befaring i lokalene som skal huse den nye skolen for Håndverk & Industri og fikk se de store romslige kjellerlokalene som ikke er med i oppgitt areal. Her det god plass til elevverksteder.

SKOLE PÅ BYGGEPLASS

Richard Ramsland fra Veidekke tok igjen opp skole på

Eierskifte til frokost

Eierskifte er en følsom sak i familiebedrifter, men før eller siden blir det nødvendig for alle. Enten ved salg eller ved arv. Frokostmøtet i november ga deltakerne innblikk i prosessen i noen bedrifter. Samtidig fikk de råd og tips om hvordan de kan gå fram i sin egen bedrift.

OHIF arrangerte frokostmøtet i samarbeid med Eierskiftealliansen, som har reist Østlandet rundt med sitt opplegg. Årsaken, forklarte Geir Samdal i gess.no Generasjons- og eierskiftesenter, som er engasjert til å lede arbeidet, at gode eierskifter er lønnsomme både for den enkelte og samfunnet som helhet.

Når daglig leder/eier er over 62 år begynner resultatene å falle. Det viser i det minste statistikken. Da er det viktig at prosessen med eierskiftet er godt i gjenge.

FEMTE GENERASJON

I W. B. Samson har de lang erfaring med eierskifter. Carl Fredrik Samson (bildet) er femte generasjon som overtar den tradisjonsrike bedriften. Han delte av sine erfaringer. Vær tidlig ute, vis romslighet – det er nok om en er vanskelig, ikke vær redd for å diskutere hva som skjer ved eventuell tidlig død, den nye generasjonen må få rom til utvikling og ledelse, forrige generasjon er kanskje for ung til å slutte å arbeide og sørg for å ha en framdriftsplan for generasjonsskiftet, var noen av temaene han tok opp.

De har valgt en løsning hvor det deles likt, det er aktiv del-

forts..

byggeplass. Veidekke har søkt om midler til videreføring av skole på byggeplass. I prosjektet gjennomføres VG1 og VG2 ute på byggeplassen, med noe undervisning på skole, før deltakerne blir lærlinger i bedriftene. Veidekke tar inn 30 % som lærlinger. Gleden var stor da Øystein Sundelin meddelte at det i et tilleggforslag til budsjettet er satt av 2 mill. Den endelige budsjettbehandlingen er i desember og OHIF avventer vedtaket før jubelen slippes løs. Men Marianne Borgen (SV) beroliget med at hun trodde det ville bli flertall for dette.

VEKSELBRUK

Arvid Søgaard informerte om arbeidet med å utvikle en ny

modell for gjennomføring av yrkesutdanningen. Vekselbruk eller vekslingsmodellen er omtalt på side 6. Han fortalte at modellen er gjennomprøvd i Danmark og Sveits og at tømmerfaget vil forsøke å kjøre dette i en fullskalamodell fra høsten 2012. Et viktig poeng han trakk fram var at ingen faglærere eller felleslærere ble overflødige, men at lærer/skole vil bli brukt på en annen måte enn i dag.

– Dette var folk som hadde vært der lenge. Eldstemann hadde vært i bedriften i 39 år.
– Jeg var ikke opptatt av høyeste pris, men vi brukte advokat og forhandlet fram en avtale begge parter kunne leve med, fortalte Gustavsen.
De frammøtte fikk god mulighet til å diskutere med innlevererne, men ble også oppfordret til å delta i Eierskiftealliansens workshops om temaet.

SOLGTE TIL ANSATTE

Etter å ha hørt Harry Tunheim i Nordea Privat Banking og Haakon Gellein, som snakket om valg av megler ved salg av bedrift, utbrøt Rolf Gustavsen; Jeg har vel gjort alt galt da? Han fortalt om hvordan han hadde solgt innmaten i sin bedrift med goodwill og kunder til noen av de ansatte. Ingen i familien ønsket å overta, så han ville at de ansatte skulle ha det godt.

– Dette var folk som hadde vært der lenge. Eldstemann hadde vært i bedriften i 39 år.

– Jeg var ikke opptatt av høyeste pris, men vi brukte advokat og forhandlet fram en avtale begge parter kunne leve med, fortalte Gustavsen.

De frammøtte fikk god mulighet til å diskutere med innlevererne, men ble også oppfordret til å delta i Eierskiftealliansens workshops om temaet.

Tekst og foto: Knut Randem

Tekst og foto: Kristin Brandt

Tradisjonelt og stilfullt i Rådhuset

230 nyutdannede ungdommer, og noen ikke fullt så unge, ble hyllet i Oslo rådhus i den tradisjonelle utdelingen av fag- og svennebrev. Den store hallen i Rådhuset var fylt til randen av familie og venner som ville ta del i hyllesten.

Torger Ødegaard, byråd for kunnskap og utdanning var vikar for ordføreren da de nyutdannede fagarbeiderne mottok sine fag- og svennebrev i Rådhuset 22. november. Han ønsket på vegne av Oslo kommune velkommen til et hus som representerer det ypperste innen håndverk, og på den måten er et godt eksempel på vår avhengighet av kvalitet.

– Fagkunnskap gir oss alle trygghet, sa han og la til at når alle gjør det de er best til, kan vi trekke i samme retning til beste for samfunnet.

– Sammen med flinke lærere har dere kommet dit dere er i dag, sa han og gratulerte med dagen.

Dagens hovedtaler var Helge Sporsheim i Fagforbundet Oslo.

FAGOPPLÆRINGSPRIS

Det var Tor Petlund, leder i Yrkesopplæringsnemnda i Oslo og styreleder i Oslo Håndverks- og Industriforening (OHIF) som delte ut fag- og svennebrevene til de 230 frammøtte. For svennefagene var også en representant for laug/foreningen med og ønsket velkommen til det respektive fag.

Petlund delte også ut fagprøvedaljer og svenneprøvedalje til fortjente mottakere (se neste side) før Ødegaard kunne dele ut Oslo kommunes fagopplæringspris for 2011. Fagopplæringsprisen ble i år tildelt Stiansen AS – Statholdergaarden, som siden 2006 har tatt inn 51 lærlinger fordelt på kokk- og servitørfagene.

Juryen er imponert over det antallet lærlinger som bedriften har tatt inn de senere årene. Det er også et godt tegn på at arbeidsforhold og arbeidsmiljø er lagt godt til rette, når flere lærlinger i bedriften velger å ta mer enn ett fagbrev. Svært mange av lærlingene blir værende i bedriften og flere av disse innehar nå lederstillinger i bedriften.

Juryen trekker også fram de gode resultatene på gjennomførte fagprøver de siste årene. Bedriften har hatt 27 lærlinger oppe til prøve siden 2006, av disse har 16 fått bestått og 11 bestått meget godt. Dette er imponerende, mener juryen.

– Bedriften har et godt ”navn og rykte” i en bransje som til tider kan være i ”hardt vær”.

Juryen mener at bedriften ytterligere styrker sin posisjon, gjennom sine oppfordringer til lærlingene om å delta i konkurranser.

Øyvind Bøe Dalelv (21), som tidligere i høst vant gull i kokkefaget i WorldSkills, var med Bent Stiansen på scenen da prisen ble overrakt av Torger Ødegaard. Han er et talende eksempel på det juryen framhevet, og også han fikk en oppmerksomhet av byråden.

Regjerende verdensmester i blomsterdekorering og styremedlem i Oslo Blomsterhandlerforening Stein Are Hansen ønsket de nye fagarbeiderne velkommen til sitt fag.

Tekst og foto: Knut Randem

Noen utmerker seg

Ved en fag- og svennebrevutdeling er alle mottakerne vinnere, som har bestått et utdanningsløp og fått beviset på det. Noen er ekstra flinke. De får betegnelsen "bestått meget godt". Blant disse kan det velges ut kandidater til ytterligere heder.

Oslo kommunes fagprøvedalje med diplom og stipend ble i år delt ut til kandidater i to fag – blomsterdekoratør og betong. OHIFs svenneprøvedalje med diplom og stipend fra Blikkenslagermester Oluf C. Johannessen og hustrus legat ble tildelt en kandidat i tømmerfaget. De tre medaljene ble delt ut under fag- og svennebrevutdelingen (se forrige side) i Rådhuset av Tor Petlund.

BLOMSTERDEKORATØR – MEGET GODT

Lisa Pålsson mottok fagprøvedalje for sin fagprøve i blomsterdekoratørfaget. Prøvenemnda skriver i sin begrunnelse for å innstille henne at kandidatens helhetlige besvarelse var usedvanlig både faglig sterk, teknisk nyskapende og et gjennomgående estetisk uttrykk, som er til å miste pusten av. Alle deler av oppgaven fra planlegging, gjennomføring til dokumentasjon og vurdering var gjennomført meget godt. Prøvenemnda skryter uhemmet av Pålsson og skriver at den sjelden har opplevd kandidater med så komplett fagkunnskap innen sitt felt.

Etter avlagt fagprøve har hun også blitt norgesmester i blomsterdekorering i lærlingklassen.

BETONGFAGET – MEGET GODT

Osman Gamal Mahamoud kunne fornøyd motta fagprøvedaljen for sin fagprøve i betongfaget.

Prøvenemnda skriver i sin innstilling at dette var en sjelden god fagprøve, som kandidaten utførte på en glimrende måte. Fagprøven i betongfaget er en stor og meget omfattende oppgave med mange elementer som ble utført til minste detalj.

Prøvenemnda forteller at deler av fagprøven foregikk i sterkt regnvær noe som fører til svelling av materialer. Det ga kandidaten ekstra utfordringer, men alle deler av oppgaven ble meget godt gjennomført.

TØMRERFAGET – MEGET GODT

Hans Andreas Haraldsen Lien har hatt læretiden sin hos Byggmestertjenesten AS og skulle til svenneprøven bygge en avfallsbod. Bodene hadde kandidaten selv tegnet.

Prøvenemnda skriver at utarbeidelsen av tegningsmaterialet viste at kandidaten hadde forståelse for gode proposjoner og innsikt i både formspråk og tradisjon. Den teoretiske delen av prøven var utfyllende og komplett. Dokumentasjonen var ivaretatt både skriftlig og med tegninger, og i egenvurderingen viste kandidaten evne til refleksjon og valg av selvstendige løsninger.

Prøvenemnda sier at den praktiske delen var uten mangler og at kandidaten la for dagen en ekstraordinær evne til å finne gode løsninger.

Alle deler av oppgaven ble gjennomført meget godt. Bodene var i vater og lodd, diagonaler var like, spikerrettene snorrette og alle sammenføyninger var tette.

Lisa Pålsson og Osman Gamal Mahamoud mottok fagprøvedalje for sine fagprøver i hhv blomsterdekoratør- og betongfaget.

Tømmer Hans Andreas Haraldsen Lien mottok svenneprøvedalje av OHIFs styreleder Tor Petlund.

Bent Stiansen mottok Oslo kommunes fagopplæringspris av byråd Torger Ødegaard. Årets WorldSkills-mester i kokkefaget ble også hyllet med en oppmerksomhet.

Tekst og foto: Knut Randem

Faglærer oppdaterer seg i faget

– Det mest utfordrende ved å være faglærer er å inspirere og motivere elevene, forteller møbelsnekker og faglærer Svein Thoresen fra Rud videregående skole. Samtidig erkjenner han at han også trenger oppdatering og påfyll i faget sitt. Thoresen hospiterte i to uker hos Snekkermester Per Bjerke AS. Han valgte denne bedriften, som har spesialisert seg på blant annet produksjon av dører og vinduer, fordi han mangler praksis fra nettopp denne delen av faget sitt. Oslo Håndverks- og Industriforening har lenge hatt hospitering på dagsorden i møte med myndighetene. Håndverk & Industri er derfor svært glad for å kunne besøke en bedrift hvor en faglærer hospiterer i sitt fag. Snekkermester Per Bjerke har tatt vel i mot faglærer Svein Thoresen.

FAGLÆRER TOK SAMME PRØVE SOM SØKERE TIL LÆREPLASS

- For i det hele tatt å bli vurdert, må søkere til læreplass hos oss avlegge en prøve på ca 3-4 timer, forteller en entusiastisk Per Bjerke. Han mener en slik praksis forteller mye om interesse og hvor nøyaktige den enkelte er. Kravet til nøyaktighet er absolutt og firmaet unngår å kaste bort verdifull tid på lærlinger som ikke holder mål. Thoresen møtte det samme kravet da han startet hospiteringen hos Bjerke. Å bli møtt som en lærling gir verdifull erfaring i forhold til undervisningen i skolen. Erfaringen gir kunnskap om hva næringslivet etterspør og legger vekt på i valg av lærlinger.

MOTIVASJON OG FAGLIG DYKTIGHET

- Klart det er moro, alle faglærere bør trene ute i praksis og oppdatere seg med tidsriktig utstyr, sier Thoresen. Hos familiebedriften Snekkermester Per Bjerke AS har han møtt to generasjoner snekkermestere som brenner for sitt fag og er glødende engasjert i fagutdanningen. Fordypningen Thoresen har fått i eget fag har gitt en større faglig dyktighet og trygghet, men også inspirert til det videre arbeidet med elevene på skolen. Som tidligere nevnt er mange elever

Svein Thoresen viser fram sin opptaksprøve for læreplass søkere. Fra venstre direktør Ivar Horsberg Hansen fra Norsk Trevare, snekkermester Una Bjerke, faglærer Svein Thoresen og snekkermester Per Bjerke.

umotiverte og vet ikke helt hva de vil. Første del av VG 1 er derfor de fleste elevene inntreffer flere fag for å få en yrkesorientering og større grunnlag for valget de skal ta. Samtidig gir dette mindre tid for praksis i faget. Per Bjerke trekker fram hvor viktig det er å ha øye for det du gjør. – Du må trene opp øyet slik at du ser om noe f.eks er skjevt. Å lage en bra trefjøl er heller ikke lett. Det er ikke enkelt å høvle riktig. Tre er et levende materiale og treets retninger må læres. Da må du prøve og feile og få det inn i hendene, det nytter ikke å lese seg til dette, sier Bjerke. Snekkermester Bjerke er svært misfornøyd med kryssløppraksisen i skolen. Elever fra Design og Håndverk kan gå trefteknikk, men motsatt er ikke uten videre tillatt.

FAMILIEBEDRIFTEN PER BJERKE AS

Nesten hele familien Bjerke er opptatt av tre som materiale. Far og datter som snekkermestere og sønnene har svennebrev som maskinsnekkere. Kona er også ansatt i bedriften. Bjerke har hatt lærlinger de siste ti årene. – Vi vil ikke ende opp som et verneverdig fag. Dessverre er folk alt for opptatt av pris og det lages alt for mye container mat, fremhever snekkermester Per Bjerke. Han legger vekt på at kvalitet er rimeligere i lengden. Barna har fått faget inn under huden og alle er engasjerte og ivrige fagpersoner. Datteren Una har registrert sitt eget firma i tillegg til arbeidet hun legger ned i familiebedriften. På siste Designers Saturday nå i høst, deltok hun med egendesignede produkter. – Jeg vokser på å utfordre meg selv, sier Una mens hun feier opp fra gulvet.

Tekst og foto: Kristin Brandt

En offiser og en gentleman

– Litt vemodig blir det å forlate Oslo Håndverks- og Industriforening, men jeg ser fram til å disponere tiden friere, sier Arve Sand. Pensjonistene blir yngre og yngre. Ingen skulle tro at Arve har rukket å fylle 70 år før han går av med pensjon etter 16 år som administrerende direktør.

Avtroppende adm. direktør Arve Sand blir feiret med en sammenkomst 30. november før han går av med pensjon. Han vil bli savnet av mange. Ikke minst de nærmeste medarbeiderne som har hatt stor glede av å jobbe for og med ham. En god sjef som bringer fram det beste i sine ansatte. Godt er det da å vite at han har fått et oppdrag av styret som gjør at han også i framtiden vil tilbringe noe tid i Rosenkrantz' gate 7. I tillegg har han blitt medlem av foreningen og har akkurat fått tildelt OHIFs hederstegn les mer på side 18.

TILBAKEBLIKK

Arve er jurist men har også en bakgrunn som offiser og liker at saker er på stell. At han er en gentleman merker de fleste som har kontakt med ham. Når han blir bedt om å nevne saker han er spesielt fornøyd med i tiden i OHIF, er det næringspolitikken han velger å peke på. – Da vil jeg gjerne trekke fram at vi har fått foreningen på kartet næringspolitisk. Da jeg ble ansatt i 1995 var en av hovedoppgavene, ved siden av å drive gården i Rosenkrantz' gate, å styrke kontakten med det politiske miljøet og administrasjonen i Oslo. Per Samson, Arne Engebretsen, Thore Schøyen og Terje Simensen var aktive pådrivere i starten av denne prosessen, forteller Arve. Han er glad for at foreningen fortsatt har livets rett som en partipolitisk uavhengig forening. Spesielt glad er han for den økte aktiviteten i medlemsmassen de siste årene og trekker fram ressursgruppene og arbeidet for en bedre fagutdanning. - Gjennom et langt yrkesaktivt liv har jeg drevet med en blanding av eiendomsutvikling, eiendomsforvaltning og næringspolitikk. Derfor har det vært morsomt å avslutte de siste 16 årene med denne jobben, hvor jeg har fått bruk for erfaringen fra tidligere, sier Arve.

ULØSTE SAKER

En spesiell sak skulle han gjerne ha sett løst før han går av. For et år siden ble det fattet et vedtak i bystyret om at næringslivet også skulle få anledning til å kjøpe parkeringskort i områder med beboerparkering. – Her mistenker jeg administrasjonen for å trenere bystyrevedtaket, sier Arve. En annen sak som har opprørt ham er de kommunale foretakenes bruk av useriøse bedrifter. – Kompetente håndverksbedrifter er satt på sidelinjen og utkonkurrert av bedrifter uten fagkompetanse, sukker Arve.

OHIF VIDERE

Arve vil gjerne trekke fram det gode arbeidsmiljøet på kontoret. Det har vært hyggelig å komme på jobb hver eneste dag. Leietakerne i gården er stabile og hyggelige, noe som gjør at det er morsomt å drive eiendommen. – Jeg er ganske trygg på at foreningen og gården er i gode hender hos dem som skal drive dette videre, smiler Arve.

HISTORIEINTERESSERT

Den blivende pensjonisten har også en stor interesse for foreningens historie, og styret har bedt ham delta i planleg-

gingen av 175 års jubileet om to år. Laugssalen i huset er også av spesiell interesse for Arve. Der har han mange ganger fortalt historien bak freskene på veggene til lydhøre tilhørere. Dypdykk i foreningens historie blir en spennende oppgave i tiden fremover.

TID FOR FAMILIE, VENNER OG JAKT

Arve gleder seg til å tilbringe mer tid med barnebarna og til å være mer på hytta. – Jeg er opptatt av å holde meg i aktivitet, både kroppen og hodet må få trim. Det er livsfarlig å bli sittende i stolen foran tv'n. Alt som kan jaktes på lever farlig, humrer han. Jakt er Arves store lidenskap. Sammen med hunden sin, Dina, har Arve hatt mange jaktturer i fjellet og færre blir det nok ikke i framtiden. I tillegg til rypen lever også hjort, elg og rådyr farlig de neste årene. Gode jaktkamerater, blant annet sønnen Didrik, er med. I følge Arve hadde det ideelle vært å gå av med pensjon i september, da starter jaktseasonen. Lange turer både vinter og sommer er Arve og kona Inger svært glade i. Paret har store reiseplaner. Til sommeren er det Italia og Sicilia som er målet og om ca et år går ferden til India. - Indiaturens varighet må tilpasses min unge kone som fortsatt er i jobb, avslutter Arve Sand.

Tekst og foto: Kristin Brandt

De få og høyt ærede

De er få. De kan ikke bli mange – aldri kan flere enn 20 personer bære Oslo Håndverks- og Industriforenings (OHIF) heders-tegn samtidig. Kun syv nålevende personer er tildelt OHIFs hedersstegn. I november ble de ni.

OHIFs hedersstegn er innstiftet for å belønne medlemmer og andre som har gjort seg særlig fortjent. Det kan være for foreningen eller for håndverk og industri. Rådet for OHIFs hedersstegn besluttet i år å tildele foreningens hedersstegn til malermester Magne Bratfoss og avtroppende administrerende direktør i OHIF, Arve Sand. Avgjørelsen var enstemmig slik statuttene krever.

ALLSIDIG ENGASJEMENT

Malermester Magne Bratfoss har vært leder for Maler- og Byggtapetsermestrenes Forening, Oslo, styremedlem og styreleder i Malermestrenes Landsforbund og president i Nordisk Malermesterorganisasjon. Han har også gjennom mange år hatt ulike verv i OHIF; medlem av styret, medlem i kontrollutvalget og støttefondet m.fl.

Hederstegnrådet har lagt vekt på at Bratfoss har vist sitt engasjement lokalt og nasjonalt over en periode på mer enn 30 år. Hans innsats for å øke rekrutteringen og høyne kvaliteten på opplæringen i faget har gitt ham utmerkelser som Jotuns opplæringspris 2003 og Oslo kommunes opplæringspris i 2004. I 2004 ble Malermester M. Bratfoss AS utnevnt til demonstrasjonsbedrift av Utdannings- og Forskningsdepartementet.

- VÅR AMBASSADØR

Arve Sand har vært OHIFs administrerende direktør gjennom 17 år og overlot 1. oktober jobben til sin etterfølger. På utgivelsesdagen for dette bladet går han over i pensjonistenes rekker. Han har da vært redaktør for bladet Håndverk & industri i 15 år og avslutter med denne utgaven. Hederstegnrådet beskriver Sand som foreningens ambassadør siden han tiltrådte stillingen 1995. Han har jobbet med det mål for øye å plassere OHIF på det næringspolitiske kartet i Oslo.

OHIFs styreleder Tor Petlund tildelte OHIFs hedersstegn til Arve Sand (t.v.) og Magne Bratfoss. De flankeres av medlemmer av rådet for OHIFs hedersstegn og tilstedeværende innehavere av hedersstegnet.

Han startet i 1996 "Bedrifter i byen" sammen med NHO Oslo og Akershus. Arrangementet har blitt en årlig tradisjon der bystyret møter næringslivet. Han var også initiativtaker til "Næringslivets valgkampstart", som startet opp før stortingsvalget i 2001, i samarbeid med NHO og Oslo Handelsstands Forening.

Hederstegnrådet peker på at han gjennom årene uten tvil er den personen som i størst grad har bidratt til at OHIFs eiendom, Rosenkrantz' gate 7, i dag framstår som en av byens best forvaltede gårder.

Arve Sand har representert OHIF i en lang rekke fora og utvalg i Oslo og omkringliggende kommuner og organisasjoner.

Tekst og foto: Knut Randem

NÅLEVENDE INNEHAVERE AV OHIFs HEDERSTEGN:

Glassmester Bjørn Winther-Larsen
Glassmester Thore Schøyen
Bakermester Per Samson
Rørleggermester Andreas R. Mithassel
Murmester Bernt W. Huse
Snekkermester Knut J. Westby
Pelsmester Morten Ø. Klemp
Malermester Magne Bratfoss
Tidligere adm. direktør Arve Sand

Påvirkning i møter

På OHIFs medlemsmøte 1. november var det to hovedtemaer på programmet. Leder i Mesterbrev, Hilde Brodal innledet om ny modell for mesterutdanning og Nærings- og handelsdepartementet var invitert for å snakke om ministerens plan for forenkling for næringslivet med mål om å redusere kostnader med 10 milliarder kroner.

Hilde Brodal orientert om hvilke tanker Mesterbrev og Mester-brevnemnda gjør seg om utviklingen av mesterbrevordningen. De ser for seg en ordning hvor du i større grad kan ta med deg fag du har fra tidligere. Mesterbrev vil også åpne for å samarbeide med flere aktører om utdanningen slik at det blir konkurranse om gjennomføringen.

Hun ble utfordret på praksiskravet. Flere medlemmer mente det er alt for kort og at mange begynner for tidlig på mesterbrevutdanningen. Det er endog mulig å bli mester nesten uten praksis etter læretiden.

Brodal svarte at nemnda er opptatt av dette fordi det er viktig å ikke devaluere mesterkompetansen.

Hun fortalte også at det nå ser ut til at tyskerne får til å legge mesterbrevet på bachelor-nivå.

– Der mener også jeg det må ligge, sa hun.

Utviklingen av mesterbrevordningen er i utvikling, og Brodal oppfordret OHIF til å melde inn kontaktpersoner slik at samarbeidet kan videreføres.

SPARE 10 MILLIARDER?

Politisk rådgiver Jeanette Moen i Næringsdepartementet (bildet) kom til medlemsmøtet for å fortelle hvordan norske næringsdrivende skal spare 10 milliarder kroner i byråkratiske utgifter. Dette skal skje innen utløpet av 2015 og er fastsatt i regjeringsavtalen "Soria Moria 2". Forenklingene skal spesielt omfatte små og mellomstore bedrifter. Strategien for dette arbeidet vil bli lagt fram før jul, men allerede er noe gjennomført. Revisorplikten har falt bort for mindre bedrifter og kravet til aksjekapital er senket betydelig.

Fortsatt satsning på Altinn er viktig for departementet. 35 etater og 450 skjemaer er nå knyttet til den digitale rapporteringskanalen. I Altinn, versjon 2 vil det bli tilgang til alle offentlige dokumenter.

Hun fortalte også at Regjeringen i høst har lansert nettstedet enkleregler.no hvor næringsdrivende selv kan gi innspill om hvordan og hvor de mener reglene kan forenkles.

– Det er viktig at forenklingene legges til rette i samarbeid med næringslivet. Det er også et mål å redusere all form for dobbeltkommunikasjon mellom det offentlige og næringslivet. Kom med innspill og erfaringer på nettsiden, oppfordret hun. De frammøtte medlemmene fikk en grei presentasjon av hva de kan vente seg framover.

Et par uker tidligere gjennomførte OHIF et såkalt myldringsmøte hvor medlemmene kunne diskutere gjennom både disse og andre saker i en mer uformelle sammenheng.

Fra mitt hjørne

Vi har igjen lagt bak oss et meget vellykket arrangement med utdeling av fag- og svennebrev i Oslo Rådhus. Det er gledelig å se så mange stolte og vellykkede ungdommer som på denne dagen mottar sine bevis på fullført utdanning, og som nå tar steget ut som fagarbeidere og svenner i mange av våre medlemsbedrifter. Vi ser dessverre en nedgang i antall ungdommer som velger yrkesfag, og det er derfor viktig at vi fortsetter vårt gode arbeid i foreningen for å legge forholdene best mulig til rette. På denne måten sikrer vi at vi ikke mister verdifull kunnskap om vår håndverkstradisjon.

OHIF er også inne i et viktig skifte ved at Arve Sand går av med pensjon etter mange års fortjenestefullt virke for foreningen. Han har gjennom 16 år vært med på å bygge videre på den lange tradisjonen foreningen har hatt som samlingssted for laug og foreninger. Hans store engasjement og solide nettverk har gjort at OHIF er blitt en respektert og livskraftig forening som blir lyttet til, og som har vært med på å legge premissene for mange saker både innen byutvikling og nærings- og utdanningspolitikk i Osloregionen. Vi ønsker Arve Sand lykke til i sin nye tilværelse, samtidig som vi ønsker vår nye adm. dir., Øivind Utne, lykke til i sin nye gjemning.

Jeg vil med dette ønske alle våre medlemmer og lesere en riktig god jul.

Arve Sand

Tekst og foto: Knut Randem

BEDRIFTER I BYEN

**Bystyret møter næringslivet i Håndverkeren
tirsdag 10. januar kl. 15.00 til 19.00.**

Meld deg på nå – møt det «nye» Bystyret!

En gang i året samarbeider Oslo Håndverks- og Industriforening, NHO Oslo og Akershus, Oslo Handelskammer og Oslo Handelsstands Forening om å arrangere et møte mellom bystyrepolitikere og representanter fra byens mange små og mellomstore bedrifter, kalt "Bedrifter i byen".

Neste Bedrifter i byen blir tirsdag 10. januar 2011 fra kl. 15.00 til 19.00.

Ordfører Fabian Stang er møteleder på arrangementet som finner sted i Håndverkeren, Rosenkrantz' gate 7, Sangerhallen 5. etasje.

For påmelding: 22 40 10 90 eller firmapost@ohif.no. Påmelding helst før torsdag 5. januar.

Mat vil bli servert.

Oslo Håndverks
Industriforening &